

BỘ TƯ PHÁP-BỘ VĂN
HÓA - THÔNG TIN-ỦY
BAN MẶT TRẬN TỔ
QUỐC VIỆT NAM-ỦY
BAN DÂN SỐ VÀ KẾ
HOẠCH HÓA GIA ĐÌNH
Số: 04/2001/TTLT-BTP-
BVHTT-
BTTUBTU'MTTQVN-
UBQGDS-KHHGD

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 9 tháng 7 năm 2001

THÔNG TƯ LIÊN TỊCH

Hướng dẫn bổ sung Thông tư liên tịch số 03/2000/TTLT-BTP-VHTT-
BTTUBTU'MTTQVN

xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của làng, bản, thôn, ấp, cụm dân
cư

về việc thực hiện chính sách dân số - kế hoạch hóa gia đình

Ngày 31 tháng 03 năm 2000, Bộ Tư pháp đã phối hợp với Bộ Văn hoá - Thông tin và Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Ban hành Thông tư liên tịch số 03/2000/TTLT-BTP-BVHTT-BTTUBTU'MTTQVN hướng dẫn việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của làng, bản, thôn, ấp, cụm dân cư. Sau hơn một năm triển khai thực hiện, nhìn chung việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước đã có bước phát triển cả về số lượng và chất lượng. Tại nhiều địa phương, hương ước, quy ước mới đã có những quy định phù hợp với pháp luật, góp phần phát huy thuần phong mỹ tục, đề cao những chuẩn mực đạo lý và đạo đức truyền thống của dân tộc, hỗ trợ cho việc quản lý nhà nước, phát huy tính tự quản của cộng đồng. Trong nhiều bản hương ước, quy ước đã có những quy định thực hiện chính sách dân số - kế hoạch hoá gia đình. Tuy mức độ và cách thể hiện có khác nhau giữa các cộng đồng dân cư nhưng những quy định này bước đầu đã góp phần vào việc thực hiện chính sách dân số - kế hoạch hoá gia đình ở cơ sở;

Tuy nhiên, qua nghiên cứu, khảo sát, đánh giá tình hình thực tế tại một số tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương cho thấy, những quy định khuyến khích và không khuyến khích việc thực hiện chính sách dân số - kế hoạch hoá gia đình trong hương ước, quy ước còn sơ sài, thiếu tính khả thi, có những nội dung chưa phù hợp với quy định của pháp luật. Một số địa phương chưa hướng dẫn để cộng đồng làng, bản đưa nội dung này vào hương ước, quy ước;

Để khắc phục những hạn chế, thiếu sót nói trên và thực hiện ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ (tại Công văn 3493/VPCP-VX), Bộ Tư pháp, Bộ Văn hoá - Thông tin, Ủy ban Quốc gia Dân số - Kế hoạch hoá gia đình, Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam phối hợp hướng dẫn bổ sung Thông tư liên tịch số 03/2000/TTLT về việc đưa một số nội dung thực hiện chính sách dân số - kế hoạch hoá gia đình vào hương ước, quy ước như sau:

I. NỘI DUNG VÀ CÁCH THỨC THỂ HIỆN VIỆC THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN SỐ - KẾ HOẠCH HOÁ GIA ĐÌNH TRONG HƯƠNG ƯỚC, QUY ƯỚC:

1. Về nội dung hương ước, quy ước, cần bổ sung một số điểm cụ thể để thực hiện chính sách dân số - kế hoạch hoá gia đình như sau:

a) Đề ra các biện pháp khuyến khích xây dựng gia đình ít con, khoẻ mạnh, ấm no, bình đẳng, tiến bộ và hạnh phúc; thực hiện kế hoạch hoá gia đình; tự nguyện lựa chọn sử dụng các biện pháp tránh thai, không mang thai trước hôn nhân, không kết hôn sớm, không đẻ sớm, đẻ nhiều, đẻ dày; trong thời kỳ thai nghén thực hiện khám thai, tiêm phòng đầy đủ và sinh con tại các cơ sở y tế.

b) Đề ra các biện pháp vận động trẻ em trong độ tuổi được tiêm chủng mở rộng đầy đủ, được đến trường học tập đúng độ tuổi; khắc phục tình trạng trẻ em suy dinh dưỡng, trẻ em thất học, trẻ em lang thang, bị lạm dụng tình dục và bị ảnh hưởng bởi các tệ nạn xã hội; đồng thời, khuyến khích con cháu chăm học, chăm làm, kính trọng ông, bà, cha, mẹ, thực hiện nghĩa vụ phụng dưỡng ông, bà, cha, mẹ lúc ốm đau, già yếu; khuyến khích ông, bà, cha, mẹ nuôi dưỡng con, cháu nên người, sống mẫu mực, làm gương cho con, cháu;

c) Đề ra các biện pháp khuyến khích và không khuyến khích trong hương ước, quy ước nhằm thực hiện chính sách dân số - kế hoạch hoá gia đình:

Ngoài những biện pháp thưởng, phạt đã được hướng dẫn tại Thông tư liên tịch số 03/2000/TTLT, các cộng đồng dân cư căn cứ vào điều kiện, hoàn cảnh thực tế có thể quy định trong hương ước, quy ước một số biện pháp khuyến khích và không khuyến khích trong việc thực hiện chính sách dân số - kế hoạch hoá gia đình sau đây:

- Biểu dương khen thưởng trước cộng đồng trong các hội nghị tổng kết năm, các cuộc họp ở cộng đồng; bình chọn công nhận gia đình văn hoá; ưu tiên vay vốn xoá đói giảm nghèo, phát triển ngành nghề; hoặc thưởng tiền, hiện vật có tính chất động viên, khuyến khích.

- Đối với cá nhân, hộ gia đình không thực hiện hoặc thực hiện chưa đầy đủ các quy định trong hương ước, quy ước thì có thể không đưa vào diện bình xét công nhận gia đình văn hoá; Trưởng thôn, Trưởng Ban công tác Mặt trận hoặc người có uy tín ở cộng đồng dân cư gặp gỡ, trao đổi, phân tích, chỉ rõ thiếu sót, khuyên giải sửa chữa. Trường hợp vi phạm nghiêm trọng thì có thể buộc thực hiện nghĩa vụ, trách nhiệm trong phạm vi cộng đồng nhưng không được đặt ra các biện pháp xử phạt nặng nề, xâm phạm đến tính mạng, sức khoẻ, tự do, danh dự, nhân phẩm, tài sản, quyền, lợi ích hợp pháp khác của công dân.

Các biện pháp khuyến khích và không khuyến khích nêu trên phải được tập thể cộng đồng dân cư tự nguyện thảo luận, nhất trí thực hiện. Việc áp dụng biện pháp xử lý vi phạm hương ước, quy ước không thay thế các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật.

2. Cách thức thể hiện nội dung thực hiện chính sách dân số - kế hoạch hóa gia đình trong hương ước, quy ước nên như sau:

a) Trường hợp hương ước, quy ước đã được phê duyệt và đang được thực hiện mà chưa có hoặc có chưa đầy đủ những nội dung đã được hướng dẫn tại Mục 1 của Thông tư này thì có thể lựa chọn một trong hai cách sau đây: